

- Світоглядний журнал сучасного агропромисловця.
- 2026 №1

Ми нагороджені
Орденом Республіки Франції
«За заслуги у сільському господарстві»
(Шевальє)

ЗЕРНО □

№ 1 (234) січень 2026 р.

Передплатний індекс в Україні – 95250

Головний редактор
Юрій Гончаренко
gzerno@gmail.com

Редакція
(067) 247-99-89

Заступники
головного редактора
Олексій Рижков
rolexant@gmail.com

Igor Самойленко
sam.zerno@gmail.com

Науковий редактор
Микола Косолап
n.kosolap@gmail.com

Реклама
Лариса Ржевська
larisa.rzh@gmail.com
(067) 504-59-45
Світлана Крюкова
kryukova.svetlana@gmail.com
(067) 246-78-87

Передплата та збут
zbut.zerno@gmail.com
(067) 441-58-70

Вебсайт
www.zerno-ua.com

Дизайн і верстка
Олексій Болотов,
Людмила Коханюк,
Нагалія Іванова

На обкладинці
Віталій Ільченко,
засновник Ukravit

Адреса для листування,
адреса засновника
04080, м. Київ,
вул. Кирилівська, 13-Б,
журнал «Зерно»

Засновник і видавець
ТОВ «Видавництво «Зерно»,
засновано у березні 2006 р.
у Києві

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого
засобу масової інформації
КВ-№11123-03Р

Свідоцтво про внесення
суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
видавців, виготівників
і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК №3102

Друкарня
ТОВ «Новий друк»,
02660, м. Київ,
вул. Магнітогорська, 1

Підписано до друку
30.01.2026 р.

Замовлення №26-0026

Наклад: 9 600 прим.

Рекламні матеріали
публікуються зі знаком □
© ТОВ «Видавництво
«Зерно», 2006

Вершник на обрії

Засновник Ukravit Віталій Ільченко:

«Велика трансформація ринку лише починається» 6

Факультет агротехнологій

Де королева продовжує жити 14

А от південь кукурудза покинула 18

Можемо очікувати тривалий перехідний
період при вступі до ЄС 24

😊 ВІД ЧАРУВАНЬ ДО РОЗЧАРУВАНЬ ☹️

Попередники: правники чи кривдники?
Сівозміна — одна з основ, якщо не хочеш мати баласту 30

😊 ВІД ЧАРУВАНЬ ДО РОЗЧАРУВАНЬ ☹️

Микола Гадицький: «Сільське господарство —
це насамперед упевненість!»
ШІ не замінить людей, а підсилить! 36

😊 ВІД ЧАРУВАНЬ ДО РОЗЧАРУВАНЬ ☹️

Соя готується до прориву
«Дунайська Соя» — про чинники, які стримують
виробництво бобової культури 42

Хто планує, той виграс 48

😊 ВІД ЧАРУВАНЬ ДО РОЗЧАРУВАНЬ ☹️

Трампівські врожаї
Чому нас учить стогнання американського фермера 54

Як підготувати фахівця завтрашнього дня? 58

Обґрунтування принципів регенеративного
землеробства, або Як фермери бути успішним 62

Як ефективніше нагодувати рослину
Конференція «Агротерра» 68

😊 ВІД ЧАРУВАНЬ ДО РОЗЧАРУВАНЬ ☹️

Андрій Капріца: «Сила — в точності!»
1000 \$/га — реалістично! 70

Степан Капшук: «Ми можемо переробляти все,
що виростимо!»
Рентабельність повернеться після війни 72

Хімічний факультет

Магнії і хвороби рослин 74

Моцні речі

Farm Machine — 2026: практична інноваційність 80

Це чарівне слово «телеметрія» 84

«Золото» й «срібло» LAMMA-2026 88

Розум для культиватора 91

Дозвілля

За хліб на столі 94

Бог в окопах. Рекомендовано до прочитання 96

Наші автори

Андрій Очеретко, Олександр Карпенко, Микола Остах,
Володимир Натгорний, Віктор Киричок, Джеф В. Джонс, Дон М. Хубер,
Олександр Федоренко, Максим Сніжко

СВІТОГЛЯДНИЙ ЖУРНАЛ СУЧАСНОГО АГРОПРОМИСЛОВЦЯ

2026 №2

ЗЕРНО

20 років журналу

Виходить щомісяця. Заснований у березні 2006 року.

**Тарас
Висоцький,**
заступник
міністра
економіки,
відповідальний
за євроінтеграцію
та прифронтові
території

Називати
біле – білим,
а чорне – чорним

- Світоглядний журнал сучасного агропромисловця.

- 2026 №2

ЖУРНАЛУ
20
років

Ми нагороджені
Орденом Республіки Франція
«За заслуги у сільському господарстві»
(Шевальє)

ЗЕРНО □

№2 (235) лютий 2026 р.

Передплатний індекс в Україні – 95250

Головний редактор
Юрій Гончаренко
gzerno@gmail.com

Редакція
(067) 247-99-89

Заступники
головного редактора
Олексій Рижков
rizhkov@gmail.com

Igor Samoilenko
sam.zerno@gmail.com

Науковий редактор
Микола Косолап
n.kosolap@gmail.com

Реклама
Лариса Ржевська
larisa.rzh@gmail.com
(067) 504-59-45
Світлана Крюкова
kryukova.svetlana@gmail.com
(067) 246-78-87

Переєдлата та збут
zbut.zerno@gmail.com
(067) 441-58-70

Вебсайт
www.zerno.ua.com

Дизайн і верстка
Олексій Болотов,
Людмила Коханок,
Наталія Іванова

На обкладинці
Тарас Висоцький,
заступник міністра
економіки, відповідальний
за євроінтеграцію
та прифронтові території

Адреса для листування,
адреса засновника
04080, м. Київ,
вул. Кирилівська, 13-Б,
журнал «Зерно»

Засновник і видавець
ТОВ «Видавництво «Зерно»,
засновано у березні 2006 р.
у Києві

Свідчення про державну
реєстрацію друкованого
засобу масової інформації
КВ-№11123-03Р

Свідчення про внесення
суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
видавців, виготівників
і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК №3102

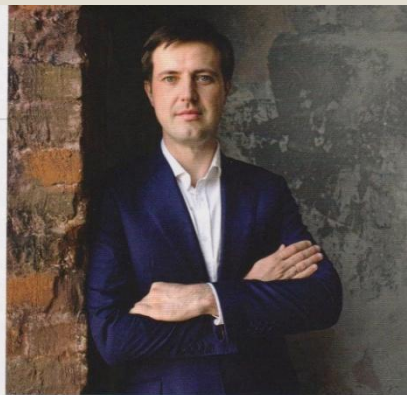
Друкарня
ТОВ «Новий друк»,
02660, м. Київ,
вул. Магнітогорська, 1

Підписано до друку
28.02.2026 р.

Замовлення №26-0074

Наклад: 9 600 прим.

Рекламні матеріали
публікуються зі знаком □
© ТОВ «Видавництво
«Зерно», 2006

Вершник на обрії

**Тарас Висоцький, заступник міністра економіки,
відповідальний за євроінтеграцію та прифронтові території**
Називати біле – білим, а чорне – чорним 6

Факультет агротехнологій

Порятунок від халепи, або Екстрена допомога рослинам 14

Нюанси живлення та захисту 2026 року 26

Мандрівка до агрономічного раю
Знайомство з фермерством у Новій Зеландії 36

ЕНЕРГІЙНО!

Дефіцит калорій: наше агро забігає їсти
Сільське господарство споживає більше енергії, ніж продукує 48

Дмитро Кисельов:
«Сояшники – не місце в буряковій сівозміні!»
Як додатково заробити 108 грн/га на цукрових буряках 58

ЕНЕРГІЙНО!

Чекати сонця слід із готовими батареями
Потрібні термінові рішення! 62

Виробник технологій, а не лише зерна
Біологічна інженерія поля ТОВ «Агрофірма «Калос» 68

Нагода для ягоди, або Нішева іншина
Масштаб як найчастіша помилка 76

Бідні, але щедри
Управління кислими та малогумусними ґрунтами 80

**«Прибуткове поле» – як витиснути
максимум із кожного гектара** 82

Корінь проти заліза 84

Шлейф проти підтоплення, або Слушне спрощення
Як буде з бороною, то біда піде стороною 86

ЕНЕРГІЙНО!

Віталій Мороз: «Вчасність – на першому плані»
Сніг: плюс щодо вологості, але мінус за операціями 88

ЕНЕРГІЙНО!

Лякає ціна генерації? Рахуйте заспокоїливу капіталізацію!
Енергетика для агропідприємств має стати
обов'язковим напрямом диверсифікації 92

Моцні речі

Час розкидати добрива 96

Наші автори

Андрій Очеретко, Леонід Центило, Олександр Федоренко

ПОСПІШАЙ!
передплатити
журнал ЗЕРНО

+380(67)441-58-70
zbut.zerno@gmail.com

- Світоглядний журнал сучасного агропромисловця.

- 2026 №3

ЖУРНАЛУ
20
років

Ми нагороджені
Орденем Республіки Франція
«За заслуги у сільському господарстві»
(Шевальє)

ЗЕРНО □

№3 (236) березень 2026 р.

Передплатний індекс в Україні – 95250

Головний редактор
Юрій Гончаренко
gzerno@gmail.com

Редакція
(067) 247-99-89

**Заступник
головного редактора**
Олексій Рижков
rolexant@gmail.com

Igor Самойленко
sam.zerno@gmail.com

Науковий редактор
Микола Косолап
n.kosolap@gmail.com

Реклама
Лариса Ржевська
larisarzh@gmail.com
(067) 504-59-45
Світлана Крюкова
kryukova.svetlana@gmail.com
(067) 246-78-87

Передплата та збут
zbut.zerno@gmail.com
(067) 441-58-70

Вебсайт
www.zerno-ua.com

Дизайн і верстка
Олексій Болотов,
Людмила Коханюк,
Наталія Іванова

На обкладинці
Богдан Кривіцький

Адреса для листування,
адреса засновника
04080, м. Київ,
вул. Кирилівська, 13-Б,
журнал «Зерно»

Засновник і видавець
ТОВ «Видавництво «Зерно»,
засновано у березні 2006 р.
у Києві

Свідомство про державну
реєстрацію друкованого
засобу масової інформації
КВ-№11123-03Р

Свідомство про внесення
суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
видавців, виготівників
і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК №3102

Друкарня
ТОВ «Новий друк»,
02660, м. Київ,
вул. Магнітогорська, 1
Підписано до друку
31.03.2026 р.

Замовлення №26-0120

Наклад: 9 600 прим.

Рекламні матеріали
публікуються зі знаком □
© ТОВ «Видавництво
«Зерно», 2006

Вершник на обрії

Богдан Кривіцький

Операційний директор сім'ї ІМК

Факультет агротехнологій

Про що говорять бур'яни

Володимир Сисоєнко, директор компанії «Нор-Ест Агро»:

Наша ціль на цей сезон –
щоб наш клієнт був із прибутком

Богдан Ропотілов, Life Biochem

Виграє той, хто рахуватиме цифри після коми

Олег Звягінцев, «Агросем»:

Досвід українського агросектору –
це експертиза світового рівня

ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ КОЖНОГО ПОЛЯ

Сівозміна – жива естафета мікробних спільнот

Основи регенеративного землеробства

Є вихід: оптимізувати собівартість літра молока

Ланч із Грегором Дітахмайєром

Röttinger: нова революція – це ґрунт

Озима пшениця: сучасний погляд
на удобрення та захист 64

No-till – не догма
Аби культури не відчували голод на азот 68

Чому селекціонера цікавить бетон
NGT замість ГМО: Європа долучається до генетичних перегонів 74

Догори добривом, або Протока все змінює в змиг ока 81

Загроза егілопсу 88

ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ КОЖНОГО ПОЛЯ

Як приборкати пустелю
Головне – віра, воля, цілеспрямованість, постійний пошук 92

Компетентність подолає резистентність
Чергування діючих речовин – наріжний камінь
фунгіцидного захисту 95

ЕНЕРГІЙНО!
Спочатку було слово дорадника 98

ЕНЕРГІЙНО!
Одещина: клімат підштовхує до змін 101

Моцні речі

Серій САМРО: еталон причіпних обприскувачів
Анатомія точності, інтелекту й маневреності
для сучасних агропідприємств 104

Сергій Міхєєв: «Якість висівання –
це те, на що ми можемо вплинути»
Väderstad Tempo L 16 – ідеальна сівалка для ріпаку 106

ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ КОЖНОГО ПОЛЯ

Сенс у розвитку, або Сім рівнів досконалості 108

Змагання залізних сердець 111

Дозвілля

Скарбничка українського духу **Рекомендовано до прочитання** 112

Наші автори

Віктор Киричок, Василь Чуба, Олексій Язиков, Віктор Швартау,
Олександр Карпенко, Олександр Рибалка, Надія Коляніді,
Володимир Рурик, Андрій Очеретько, Максим Сніжко

Агробізнес СЬОГОДНІ

№ 1
січень 2026

Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія

Економічний гектар 15

Інноваційні агроінновації

Агрономія сьогодні 18

Кітнічники:
мічний захист рослин

Часне тваринництво 57

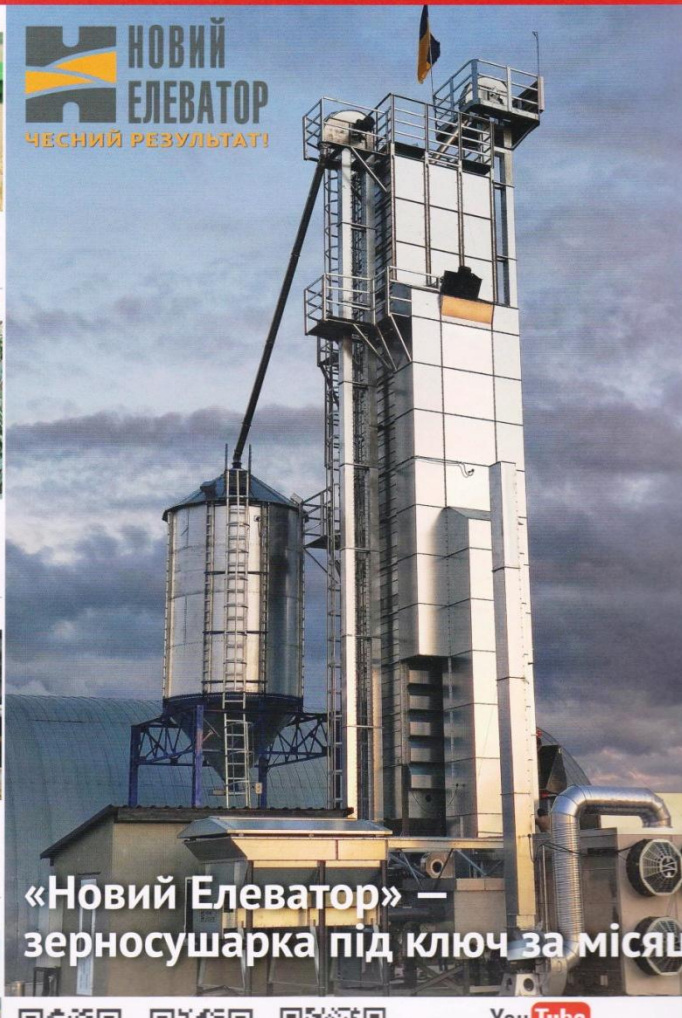

Етафізика виживання телят
межі зими

Механізація АПК 64

**НОВИЙ
ЕЛЕВАТОР**
ЧЕСНИЙ РЕЗУЛЬТАТ!

«Новий Елеватор» —
зерносушарка під ключ за місяць

- Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія
- №1 січень 2026

**ВЛАСНА
ПРОДАКШН-СТУДІЯ
YouTube КАНАЛ**

«Агробізнес Сьогодні» — це журнал та мультимедійна платформа, що об'єднує потужний триєдиний (offline, online та youtube-channel) канал комунікацій та забезпечує читача інформацією, яка має найбільшу науково-практичну, технологічну, економічну та управлінську цінність. «Агробізнес Сьогодні» допомагає читачам капіталізувати свої ділові та фінансові можливості раніше, ніж це зроблять інші.

**Агробізнес
Сьогодні**

журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія

AGRO-BUSINESS.COM.UA AGRONOMY.COM.UA

facebook

YouTube

twitter

Telegram

Instagram

У НОМЕРІ

Події і факти

8 Комплексний підхід

Метафізика виживання телят на межі зими

Думки про важливе

12

Місяць на все

Стратегія бджільництва 2026: генетика, годівля, гігієна та кооперація

Економічний гектар

15

Світові агроінновації

Зберігання

Коли 1+1=3: як правильно підібрати теплогенератор, щоб сушарка не втратила в продуктивності

Агрономія сьогодні

18

Шкідники: хімічний захист рослин

Механізація АПК

Швидкість й універсальність

Малі універсали

Ячмінь ярий як стратегічна зернова культура України: біологічні особливості та значення

22

Вплив гідротермічних умов і попередника на врожайність та адаптивність сортів ярого ячменю

24

KENTAVR S244XU — новинка 2026 року, яка піднімає планку у класі 24 к.с.

Заходи захисту картоплі від бактеріальних хвороб

28

Гнилі столових коренеплодів та заходи щодо обмеження їх шкідливості

32

Вплив сортів на забезпечення стабільного врожаю

36

Використати вологу

BBLeap: точність обприскування на рівні рослини

Сучасне тваринництво

38

Рациональне використання кормових угідь як основа рентабельного виробництва яловичини

Стан і виклики молочного скотарства та шляхи їх розв'язання в аграрному секторі Буковини

40

Практика замість теорії: як у ФГ «Маїс» вибудували сучасне молочне виробництво

42

ISOBUS: коли трактор і агрегат домовляються, а хаос, помилки й нерви зникають із поля

Взялися за плуг

Агробізнес СЬОГОДНІ

№ 2 (55)
лютий 2026

Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія

омічний гектар 16

орт та імпорт
продукції

номія сьогодні 24

ники:
ний захист рослин

нізація АПК 50

універсали

ології тваринництва 74

 Ukravit

 ugb ЕКО БАНК
КРАЇНИ

**Врожаю
бути!**

- Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія
- №2 лютий 2026

Агробізнес Сьогодні

Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія

Організатор заходу – журнал та мультимедійна платформа "Агробізнес Сьогодні"

«Не ніша, а перспектива» КОЗІВНИЦТВО ТА ВІВЧАРСТВО

Всеукраїнська бізнес-платформа
28 квітня
м. Тернопіль

28 квітня відбудеться всеукраїнська бізнес-платформа «Не ніша, а перспектива», присвячена сучасному розвитку **промислового козівництва та вівчарства в Україні**.

Бізнес-платформа стане оптимальним майданчиком для демонстрації реального потенціалу цих галузей, які вже існують і розвиваються в нашій країні, але досі залишаються недостатньо представленими на професійному рівні.

Козівництво та вівчарство – це не нішевий напрям, а успішний і перспективний бізнес, що відкриває нові можливості для аграріїв та інвесторів.

Бізнес-платформа стане провідним майданчиком для: власників і керівників господарств, фермерів і підприємців, зоотехніків і ветеринарних лікарів, інвесторів, які планують розвивати молочні та м'ясні напрями у козівництві й вівчарстві.

Провідні експерти та практики галузі обговорять актуальні виклики й поділяться реальним досвідом роботи конкретних козиних та овечих ферм.

Ключові теми заходу:

- світові та українські тренди розвитку галузі ДРХ;
- створення успішної козиної та вівце ферми;
- перспективи й нагальні проблеми;
- ефективне управління фермою;
- підвищення продуктивності стада;
- генетичний потенціал, селекція та відтворення;
- переробка як складова прибуткового бізнесу;
- збут продукції.

Учасників чекають насичена програма, гострі дискусії, технологічні новинки, наукові розробки та невимущена атмосфера для професійного спілкування.

Обмін досвідом і навчання у найкращих – шлях до зростання та розвитку. Долучайтеся!

Для питань участі та партнерства звертайтеся:
097 605 55 07

Події і факти

Думки про важливе

Фінансування під обстрілами: як бізнес і банк вибудували модель підтримки агросектора в умовах війни

8 GRANDіозна посівна із AMAZONE!

Щукаємо передпосівний культиватор для весни

Економічний гектар

Експорт та імпорт агропродукції

Інвестиції без пауз: лізингові рішення ПУМБ на головній агроподії зими

У правовому полі

Правові засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку

Технології тваринництва

Конкуренція, експорт і детінізація: як змінюється молочний ринок України

Буковинська селекція: чому за м'ясним комолим сименталом майбутнє регіону

Агрономія сьогодні

Підготовка насіння до сівби

Шкідники: хімічний захист рослин

Обмеження поширення хвороб баштаних культур

Ефективність – на мільярд!

Вплив передпосівного внесення мінеральних добрив на урожайність ячменю ярого

Лумітрео™

Весняний догляд за посівами ріпаку озимого

Захисні заходи щодо обмеження шкідливості хвороб льону

Важливість правильного вибору обладнання для обробки сої

Весняний старт захисту: профілактика хвороб у зерняткових садах

Значення системи захисту рослин при вирощуванні плівчастих та голозерних сортів ячменю ярого

Локальна чи імпортна генетика у молочному скотарстві: економіка, стійкість і прогнозований результат

Український генофонд птиці

Як система ідентифікації тварин стає частиною економічної безпеки України

Козівництво як стратегія: ставка на генетику, системність і ринок «Агро-піг» розраховує на стабільність

Медівка за оригінальним рецептом отримала золоту медаль Лютий: Генетичний потенціал бджільництва. Вибір порід для українських пасік у 2026 році

Механізація АПК

ReAgro: ефективність через відновлення ґрунтів

Малі універсали

Трактор ДТЗ 504ВККУ – потужність і надійність, перевірена в полі

Потужність і комфорт без переплат

Сантиметри прибутку: коли RTK-автопілот окупається

Агробізнес СЬОГОДНІ

№ 3 (553)
березень 2026

Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія

Сьогодні 20

Посів озимих
від шкочинних
мів

Зерно 44

Зерно елеватор

АПК 52

Триває і розкидачі

Тваринництва 60

CLAAS

ARION 400

ARION 400 – виклик прийнято!

- Журнал та мультимедійна платформа успішного аграрія
- №3 березень 2026

Завжди поруч з вами

Комплексний підхід у вирощуванні кукурудзи

НОВИНКА
DKC 3247
(FAO 200)

- // Гібрид характеризується високим потенціалом продуктивності у своїй групі стиглості (понад 13 т/га).
- // Адаптованість до різних ґрунтів за механічним складом та систем обробітку ґрунту.
- // Міцне та здорове стебло.
- // Добра вологовіддача.

НОВИНКА
DKC 3527
(FAO 250)

- // Високопродуктивний гібрид для зон достатнього та нестійкого зволоження.
- // Добре реагує на інтенсифікацію живлення та має добру вологовіддачу.

НОВИНКА
DKC 4031
(FAO 310)

- // Гібрид характеризується високим потенціалом продуктивності та стабільністю у різних зонах вирощування.
- // Завдяки синхронному світлінню забезпечує добре заплілення навіть за високих температур.
- // Стійкий до хвороб та має дуже добру вологовіддачу.

НОВИНКА
DKC 4125
(FAO 330)

- // Гібрид із високою реалізацією потенціалу продуктивності як в зонах із достатнім, так і недостатнім зволоженням.
- // Висока посухостійкість.
- // Адаптований до різних систем обробітку ґрунту та рівнів удобрення.
- // Сильне стебло та коренева система.

НОВИНКА
DKC 4433
(FAO 340)

- // Гібрид адаптивного типу із високою стабільністю та пластичністю.
- // Хороша холодостійкість на початкових стадіях росту та розвитку.
- // Міцне і здорове стебло.
- // Адаптований до різних систем обробітку та рівнів удобрення.

Новий новий сезон — це подорож, де будь-який ступінь кроку може дати вирішальним для досягнення кінцевого результату. Ми завжди ідемо лінійо-пліч з вами, з нашим комплексним підходом, починаючи збору гібрида, обробки насіння, захисту рослин і до здорових рішень. Кожна складова має значення.

знайте більше тут: www.dekalb.ua

Події і факти

8 Міндобрива і розкидачі

Думки про важливе

У новий сезон — із новим трактором!

12

Економічний гектар

Харчова індустрія у пошуках нової стратегії та продуктової диверсифікації

14

Агрономія сьогодні

Резистентність в Україні — прихована загроза чи реальність?

18

Захист посівів озимих зернових від шкочодчинних організмів

20

Хвороби ріпаку та засоби з обмеження їх поширення

22

Особливості весняного догляду за посівами озимих зернових культур

24

Гербіциди IFAGR1 від «ЕРІДОН» — ефективний захист посівів кукурудзи за будь-яких умов

26

Оцінка весняних запасів ґрунтової вологи 10-типільної сівозміни у Центральному Лісостепу

29

Чи варто платити за насіння соняшнику занадто дорого ціну в умовах гостропосушливого клімату Півдня України

32

Як ухвалювати управлінські рішення в агробізнесі: три поради від Спектр-Агро і NetHunt CRM

36

Нові фунгіциди Adama і технологія формуляції Asorbital™

38

Як уберегти горох від хвороб: системний підхід до стабільного врожаю

43

Зберігання

Раціональний елеватор

44

Механізація АПК

«Навесні — кожна хвилина безцінна!»

46

Мототрактор: як перетворити мотоблок на універсальну машину для господарства

48

Нові мотоблоки ДТЗ: сучасні рішення для ефективної роботи в господарстві

49

Трактор без слабких місць!

50

Технології тваринництва

Козівництво і вівчарство: нішевий сегмент чи нова точка зростання АПК?

Василь Цвик: «На виробництві за годину переробляємо 5 тонн козиного молока»

Плекаючи наше багатство

Коза як системна стратегія

Вівчарство та козівництво починається не з пасовища, а з порядку в документах

El Gaucho: як українське господарство розвиває вівчарство за європейськими стандартами

Здоровий старт для молодняку

Свинарство без антибіотиків: досвід, що може змінити галузь

Бобові як нова опора раціону

Імунна відповідь як чинник продуктивного довогліття: роль геномного тестування та індексу Immunity+ від Semex у селекції молочної худоби

Перехідний період і гіпокальціємія у молочних корів

Фермерське господарство як запорука збереження лебединської породи

Михайло Травецький: «Криза молочного бізнесу в Україні — це фактично криза переробних підприємств»

Нові стратегії профілактики інфекцій у промисловому птахівництві

Птахоферма без помилок, або як їх уникнути на старті

Весняне пробудження бджіл: як підготувати пасіку до першого медозбору

Промислове розведення раків лише набирає обертів

Пропозиція

ГОЛОВНИЙ ЖУРНАЛ З ПИТАНЬ АГРОБІЗНЕСУ

1/2026 (363)

www.propozitsiya.com

CLAAS
ВИКЛИК
ПРИЙНЯТО!

ТВаринництво
етеринарія

ГІСТЬ НОМЕРУ стор. 8

Ярослава Бухонська:
«Все починається з ґрунту»

ДОСВІД ГОСПОДАРСТВА стор. 18

Як підприємство «Барбет»
використовує органічні
технології і отримує якісні
показники продукції

Скануй
та отримуй більше інформації
ОНЛАЙН!

- Головний журнал з питань АГРОБІЗНЕСУ
- №1/2026

НАЙУНІВЕРСАЛЬНІШІ УНІВЕРСАЛИ: ГРУНТООБРОБІТОК + СІВБА + ПРИКОЧУВАННЯ

стор. 80

Зміна клімату в бік потепління змушує вітчизняних аграріїв шукати для себе нові рішення та підходи для ефективного та водночас вологоощадного ґрунтообробітку й продуктивної сівби.

Як покращити структуру та сприяти розвитку корисної біоти в ґрунті – про це та більше розповіла Ярослава Бухонська, спеціаліст з питань фізіології рослин компанії BTU, під час тренінгу BRIDGES, присвяченому питанню захисту та відновлення ґрунтів в умовах кліматичних змін.

стор. 8

Ярослава Бухонська:
«Все починається з ґрунту»

ГІСТЬ НОМЕРА

Все починається з ґрунту 8

ІНФОРМАЦІЯ

Природа дарує, «ТерраВіта» примножує: 24 роки незламності та перспективи зростання 12

Як фермеру збільшити продажі: від базару до маркетплейсів 14

РОСЛИНИЦТВО

Як підприємство «Барбет» використовує органічні технології і отримує якісні показники продукції 18

Пшениця озима: якість зерна та попередники 20

ЗАХИСТ РОСЛИН

Ефективність біостимуляторів: ключові фактори впливу 24

Лумітрео™ – ідеальне тріо на захисті врожаю 28

Ефективність системи захисту сорго від шкідників в умовах Степу України 30

Шкідники запасів сої 32

Фотобіоніка як інноваційний напрям передпосівної підготовки насіння технічних та олійних культур 36

ОВОЧІВНИЦТВО

Цибуля-шалот: як вирощувати без проблем 40

Створення вітчизняного сортименту багаторічних овочевих рослин родини Іапіасеае: здобутки та перспективи досліджень 42

Рентабельність вирощування пізньої білоголової капусти 44

Продуктивність і якість огірків залежно від сорту та гібрида 50

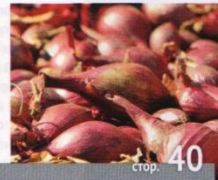

Всеукраїнський конгрес фермерів у партнерстві з міжнародною гуманітарною організацією MERCY CORPS провів черговий вебінар у межах програми консультативної підтримки аграріїв. Цього разу експерт з масштабування бізнесу Іван Кульчицький розповів про канали продажу в агробізнесі та як створити ефективну систему збуту продукції

ЯК ФЕРМЕРУ ЗБІЛЬШИТИ ПРОДАЖІ:
ВІД БАЗАРУ ДО МАРКЕТПЛЕЙСІВ

стор. 14

Шалот здавна асоціюється з вишуканою французькою кухнею. Його їдять сльїжм або приготовленим, нарізаним або відвареним. Шалот має ніжний цибулевий смак у приготовленому вигляді, який м'яко доповнює страву

стор. 40

ЦИБУЛЯ-ШАЛОТ:
ЯК ВИРОЩУВАТИ БЕЗ ПРОБЛЕМ

Сучасні виклики, пов'язані зі змінами клімату, обмеженістю ресурсів та зростаючими екологічними вимогами, стимулюють трансформацію традиційних підходів до агрохімічного обслуговування сільськогосподарських угідь

стор. 90

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ МОНІТОРИНГУ ҐРУНТУ

Під час зберігання сої виявлено понад 55 видів шкідливих комах і кліщів. Ступінь пошкодження врожаю сої під час післязбирального періоду та збитки, які спричиняють комерційні шкідники її зерну та зернопродукції, важко оцінити кількісно

стор. 32

ШКІДНИКИ ЗАПАСІВ СОЇ

Підбір кращих сортів та гібридів сільськогосподарських культур здатен в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах формувати високі, сталі врожаї та забезпечити свіжою якісною продукцією

стор. 50

ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЯКІСТЬ ОГІРКІВ
ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ ТА ГІБРИДУ

Мастит, за визначенням Національної ради з маститів (США), це запалення молочної залози у відповідь на пошкодження з метою знищення або нейтралізації інфекційних агентів та підготовки плацдарму для загоєння вимені з його поверненням до нормальної функції

стор. 66

МАСТИТ: ВІД ТИХОЇ ЗАГРОЗИ
ДО НЕПОПРАВНИХ ЗБИТКІВ

ТВАРИНИЦТВО ТА ВЕТЕРИНАРІЯ

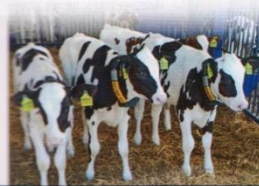
ІНФОРМАЦІЯ

«Пройти» транзитний період без ризиків для здоров'я корови 60

Від лану до столу: чому ідентифікація тварин – це не просто бюрократія, а наша безпека та квиток до ЄС 65

Мастит: від тихої загрози до непоправних збитків 66

Енергетична ілюзія: як ми самі створюємо метаболічні розлади у корови, а потім героїчно їх лікуємо 72

Дбайливе відношення до корму має ключове значення! 76

МАШИНИ ТА ОБЛАДНАННЯ

Найуніверсальніші універсали: ґрунтообробіток + сівба + прикочування 80

Технології для збереження родючості ґрунтів 86

Перспективи впровадження інтелектуальних систем моніторингу ґрунту 90

Серед українських фермерів зростає інтерес до смугового та безорного обробітків землі 92

ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКА

Зерносушарка шахтного типу «ТоР» СД-30: особливості конструкції та результати експлуатаційного оцінювання 95

Пропозиція

ГОЛОВНИЙ ЖУРНАЛ З ПИТАНЬ АГРОБІЗНЕСУ

2/2026 (364)

www.propozitsiya.com

ТВаринництво
Ветеринарія

ГІСТЬ НОМЕРА

8

Віктор Філатов:
*«Природа сама здатна контролювати багатство речей»,
або Практичні рішення
щодо ґрунту, азотіміни
та врожайності*

НОВИЙ ЕЛЕВАТОР:

ПРОГРАМА «ЗЕРНОСУШАРКА ЗА МІСЯЦЬ»

АГРОНОМІЯ

34

**Система мікроживлення озимої пшениці:
коли і як працювати на результат**

Скануй
та отримуй більше інформації
ОНЛАЙН!

- Головний журнал з питань АГРОБІЗНЕСУ
- №2/2026

BEDNAR SWIFTER У ПОЛІ: стабільна продуктивність на різних ґрунтах і в різних умовах стор. 92

Підприємство «Агробенефіт», основним напрямом діяльності якого є надання сільськогосподарських послуг, в тому числі з обробітку ґрунту та підготовки полів до сівби, співпрацює з технікою BEDNAR з 2021 року, коли придбали для роботи 10-метровий передпосівний компактор BEDNAR SWIFTER SE 10000

ґрунт – це цінний природний ресурс, який потребує особливої уваги та постійної оцінки. Закладаючи майбутній урожай, чи часто ми замислюємося над процесами, що постійно відбуваються в ґрунті, як саме функціонує ця багатоконпонентна структура, та як не порушити його рівновагу

стор. 8

Віктор Філатов:
«Природа сама здатна контролювати багато речей», або
Практичні рішення щодо ґрунту, сівозміни та врожайності

ГІСТЬ НОМЕРА

Віктор Філатов: «Природа сама здатна контролювати багато речей», або
Практичні рішення щодо ґрунту, сівозміни та врожайності 8

ІНФОРМАЦІЯ

Століття селекційного коду.
Результати на українських полях 14

РОСЛИННИЦТВО

Залежність протиерозійної стійкості ґрунту від способу й глибини обробітку 20

Вплив норми висіву на продуктивність гібридів соняшнику в різних ґрунтово-кліматичних умовах 26

Золотий горіх Волині 30

Система мікроживлення озимої пшениці: коли і як працювати на результат 34

Легендарна дія тепер із розширеним спектром 40

ЗАХИСТ РОСЛИН

Розмова про непомітне 42

Тремляч™: найефективніша синергія флуїндапір + флутриафол 46

Як нам хліб зростити та бізнес зробити! 48

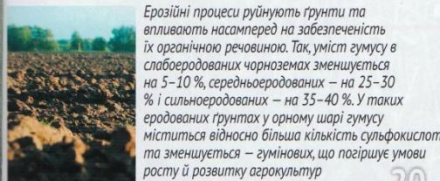
Вербен® – фунгіцид номер один у Т1 50

Особливості контролю лучного метелика (*Loxostege Sticticalis*) за no-till у Лісостепу України 52

ОВОЧІВНИЦТВО

Розсадна технологія для коренеплідної селери 56

Вирощування розсади овочевих рослин 60

Залежність протиерозійної стійкості ґрунту від способу й глибини обробітку стор. 20

У 2020–2024 роках виявлено корисні види ентомофагів, що зимують як у біоценозах, так і на фоні застосованих ресурсощадних систем обробітку ґрунту, а також живлення та заходів захисту рослин

стор. 52

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЛУЧНОГО МЕТЕЛИКА ЗА NO-TILL У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Сьогодні мінеральні добрива залишаються основним засобом підвищення врожайності сільськогосподарських культур. За даними аераномії один фізичний центнер мінеральних добрив дає в середньому приріст двох центнерів урожаю зернових культур

стор. 86

ЩОБ ДОБРИВА «НЕ ЛЕТИЛИ НА ВІТЕР»...

ТВАРИННИЦТВО ТА ВЕТЕРИНАРІЯ

ІНФОРМАЦІЯ

Правильна «вімкка» силосу: на що варто звернути уваги 70

BRD: інфекційна загроза, що потребує ретельного контролю 76

Кормозмішувач на фермі: ставка на технологію та вдосконалення 82

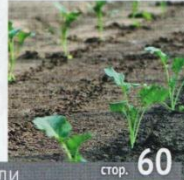

ЗОЛОТИЙ ГОРІХ ВОЛИНИ

стор. 30

Наскільки складним та кропітким є процес посадки та догляду за насадженими фундука – з практики закладання горіхового саду в ТОВ «Волинське Сади»

В овочівництві розсадні рослини вирощують за двома незалежними технологіями: вирощування розсади у закритому ґрунті та одержання готової продукції – у відкритому

стор. 60

ВИРОЩУВАННЯ РОЗСАДИ ОВОЧЕВИХ РОСЛИН

Кормозмішувач – основна машина в технології змішаної годівлі великої рогатої худоби. Він не просто змішує кормові компоненти, а створює ідеально однорідний раціон, який є життєво необхідним для здоров'я та продуктивності утримуваного стада

стор. 82

КОРМОЗМІШУВАЧ НА ФЕРМІ: СТАВКА НА ТЕХНОЛОГІЮ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ

МАШИНИ ТА ОБЛАДНАННЯ

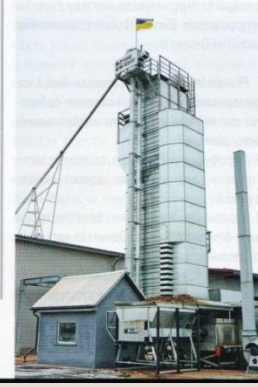
Щоб добрива «не летіли на вітер»... 86

BEDNAR SWIFTER у полі: стабільна продуктивність на різних ґрунтах і в різних умовах 92

ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКА

Від замовлення до першого пуску – 30 днів: Як «Новий Елеватор» ламає стереотипи ринку 94

Пропозиція

ГОЛОВНИЙ ЖУРНАЛ З ПИТАНЬ АГРОБІЗНЕСУ

3/2026 (365)

www.propozitsiya.com

ГІСТЬ НОМЕРА

8

Богдан Вокальчук:
«Біологічні рішення – це більше стабільності в умовах, коли погода та стреси стають нормою, а не винятком»

ТВаринництво
етеринарія

LEMKEN Solitair DT:

78

ефективна сівба у ПП «Вотчина»

ЗАХИСТ РОСЛИН

24

Перехід до норм ЄС:
що чекає українських аграріїв

Скануй
та отримуй більше інформації
ОНЛАЙН!

- Головний журнал з питань АГРОБІЗНЕСУ
- №3/2026

BEDNAR SWIFTER SO8000F:
техніка, що не змушує шукати альтернатив

стор. 92

Перший крок до врожаю починається з поля, кожен задум – із вибору правильної техніки, як однієї з важливих складових продуктивного агровирибництва

Цьогоріч в Україні – одна з найбільш суворих зим в останні десятиліття. Тож, відповідно, є підстави вважати, що частина озимини може постраждати. Чи можуть біостимулятори допомогти посівам відновитися? Чи справді біостимулятори – це «чудо засоби»? Про це та про інші аспекти застосування біостимуляторів та інших біологічних продуктів розповідає Богдан Вокальчук

стор. 8

Богдан Вокальчук:
«Біологічні рішення – це більше стабільності в умовах, коли погода та стреси стають нормою, а не винятком»

ГІСТЬ НОМЕРА

Богдан Вокальчук: «Біологічні рішення – це більше стабільності в умовах, коли погода та стреси стають нормою, а не винятком»

8

ІНФОРМАЦІЯ

Хто буде працювати: про кадри в українському агробізнесі

12

Як агробізнесу не втрачати клієнтів у пікові періоди

14

РОСЛИНИЦТВО

Славнозвісний київський гібриди кукурудзи

16

Вплив термінів сіви на продуктивність гібридів соняшнику

20

ЗАХИСТ РОСЛИН

Перехід до норм ЕС: що чекає українських аграріїв

24

Нові фунгіциди ADAMA і технологія формуляції Asorbital™

28

Надійні рішення проблеми дводольних бур'янів у посівах зернових

34

кокосових культур від IFAGRI

34

Резистентність в Україні – прихована загроза чи реальність?

36

Штучний інтелект працює, але хто за нього відповідає?

40

Коли ріпак у полі квітне рясно, то й прибутку бути вчасно

42

ОВОЧІВНИЦТВО

Томати, що перевірені практикою

44

ТВАРИНИЦТВО ТА ВЕТЕРИНАРІЯ

ІНФОРМАЦІЯ

Більше половини рекомендованих до реєстрації ветеринарних препаратів розроблено вітчизняними виробниками

54

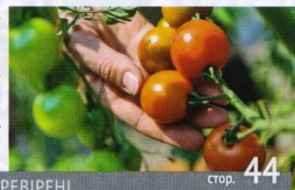

Про перспективи того, що чекає аграрну сферу в майбутньому розповів Юрій Данько, заслужений економіст України, проректор з наукової та міжнародної діяльності Сумського аграрного університету

ХТО БУДЕ ПРАЦЮВАТИ: ПРО КАДРИ В УКРАЇНСЬКОМУ АГРОБІЗНЕСІ

стор. 12

Ранньостиглі сорти томатів для вирощування без поливу в умовах Лісостепу України забезпечують сталі врожаї

стор. 44

ТОМАТИ, ЩО ПЕРЕВІРЕНІ ПРАКТИКОЮ

Одним із результатів війни та однією з найскладніших проблем, з якими стикаються фермери в Україні, є наявність тисяч наземних мін, включаючи протипіхотні та протитанкові, на їхніх полях

стор. 94

ДЖОН КІНЗЕНБОУ ТА ГОВАРД БАФФЕТ ОБ'ЄДНАЛИ ЗУСИЛЛЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ МАШИН ДЛЯ РОЗМІНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІВ

Компанія, що змінило на краще сучасний український ринок ветпрепаратів

58

Метаболічні порушення у корів транзитного періоду: неминучі наслідки за незбалансованої годівлі

62

Мистецтво «захисту» кормового столу...

68

Надійна інвестиція в успішну кормозаготівлю

74

МАШИНИ ТА ОБЛАДНАННЯ

Ефективна сібка в ПП «Вотчина»: досвід використання LEMKEN Solitair DT

78

BEDNAR SWIFTER SO8000F: техніка, що не змушує шукати альтернатив

82

Майбутнє за сільським господарством, оскільки передові технології знаходять застосування у виробництві сільськогосподарських культур. Так, за прогнозами аналітиків ринок штучного інтелекту зростає на 30% протягом наступного десятиліття, перевищивши 3 трильйони доларів до 2033 року

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПРАЦЮЄ, АЛЕ ХТО ЗА НЬОГО ВІДПОВІДАЄ?

стор. 40

Трактор – незамінна техніка на будь-якій фермі. Він оре, боронить, доставляє вантажі та працює з новітнім обладнанням, тому потребує грамотного обслуговування.

10 ПОРАД ЩОДО ПРОДОВЖЕННЯ ТЕРМІНУ СЛУЖБИ ТРАКТОРА

стор. 85

Більшість господарств вже давно перейшли на технологію утримання великої рогатої худоби, що базується на кормових столах. Утім за всіх своїх позитивних моментів кормовий стіл у своєму класичному виконанні має одну велику проблему – тварини з часом просто його «з'їдають»

МИСТЕЦТВО «ЗАХИСТУ» КОРМОВОГО СТОЛУ...

стор. 68

10 порад щодо продовження терміну служби трактора

85

Заточені під нуль

86

Джон Кінзенбоу та Говард Баффет об'єднали зусилля для створення машин для розмінування українських полів

94

МІЖНАРОДНИЙ ПРОЄКТ

Agro
TestMachinery

ndipvt.com.ua

№1 (6) березень
2026

CONCORD

Агро-дистрибуційна компанія

☎ 0 800 202 555

ПОСІВНИЙ КОМПЛЕКС СОМПАКТ-СОЛІТАІР 9 НД

- ПОСІВ І ВНЕСЕННЯ ДОБРІВ ОДНОЧАСНО
- ВИСОКА ТОЧНІСТЬ ВИСІВУ
- ЯКІСНА ПІДГОТОВКА ҐРУНТУ
- ДОСТУПНИЙ НА СКЛАДІ CONCORD

 LEMKEN

- Міжнародний проєкт
- №1(6) березень 2026

Передплатний індекс в Україні - 49059

Головний експерт:
Тарас ВИСОЦЬКИЙ,
заступник Міністра
економіки, довкілля
та сільського госпо-
дарства України

Літературний редактор:
Алла БІЛІЧЕНКО,
канд. пед. наук

Засновник і видавець:
УкрНДІПВТ
ім. Л. Погорілого

Головний редактор:
Станіслав ХАЛІН,
канд. екон. наук,
доцент

Видається за
інформаційної підтримки
**Міністерства економіки,
довкілля та сільського
господарства України**

Редакція:
Тетяна ГАЙДАЙ,
канд.техн. наук,
ст. дослідник -
«Тенденції ЄС»

**Свідоцтво
про державну
реєстрацію:**
серія КВ № 15495-4067Р
від 18.08.2009 р.

Андрій КОРОБКО,
д-р техн. наук - «Агро-
техніка та обладнання»

**Зареєстрований у сфері
друкованих медіа:**
Ідентифікатор медіа
R30-01907

Надія МАЙДАНОВИЧ,
канд. геогр. наук -
«Інноваційні агротех-
нології»

Адреса редакції:
08654, Київська обл.,
Білоцерківський р-н,
смт Дослідницьке,
вул. Інженерна, 5
Тел: (044) 290-43-49
E-mail: agrotesting@ukr.net
Сайт: www.ndipvt.com.ua

Віктор ПОГОРІЛИЙ -
«АгроТест»

**Затверджено до видання
Вченою радою
УкрНДІПВТ
ім. Л. Погорілого
(протокол 1 від 10.03.26 р.)**

**Відповідальна за
випуск:**
Оксана ЛИТОВЧЕНКО
(095) 794-01-57

Підписано до друку
26.03.2026 р.

Наклад 5000 примірників

Реклама:
Антоніна ШУЛИК
(066) 511-89-77
agrotesting@ukr.net

За зміст і достовірність
інформації у рекламних
публікаціях відповідальність
несе рекламодавець згідно
з законом України
"Про рекламу".

Дизайн і верстка:
Оксана ЛИТОВЧЕНКО

Редакція не завжди поділяє
позицію авторів публікацій.

©УкрНДІПВТ
ім. Л. Погорілого

ДЕРЖАВНИЙ АГРОВЕКТОР

Тарас Висоцький: «Аграрний експорт
України на початку 2026 року зріс у
вартості на 9,3%» 4

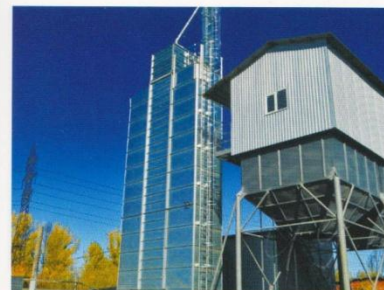
Тарас Висоцький: «Український
біометан може стати новим напрямом
енергетичного партнерства з
Німеччиною»..... 4

Підсумки гуманітарного
розмінування за лютий 2026 р. 5

ТЕНДЕНЦІЄС

Курс на «цифру» та електрику:
як у Парижі визначили майбутнє
світового тракторобудування 8

АГРОТЕХНІКА ТА ОБЛАДНАННЯ

Сушіння зерна в Україні:
від БАНТИНИ – до ШАХТИНИ!
Зерносушарка шахтного типу «ТоР»
моделі СД-30 11

Огляд навісних деревоподрібнювальних
машин для виробництва паливної тріски
на зрубках 20

EasyTram від AMAZONE: коли технологічна
колія стає цифровою стратегією 28

АГРОТЕСТ

Комплексні випробування трактора
«Zoomlion»: продуктивність, економічність,
стійкість 29

ІННОВАЦІЙНІ АГРОТЕХНОЛОГІЇ

Біочар – що це та чому саме зараз? 33

Ріпакова стратегія: як не помилитися
з дозою азоту та глибиною обробітку 41

Вісник

аграрної науки

ISSN 2308-9377

1'26

ЗЕМЛЕРОБСТВО, ҐРУНТОЗНАВСТВО, АГРОХІМІЯ

РОСЛИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО

ТВАРИННИЦТВО, ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

ГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ, БІОТЕХНОЛОГІЯ

МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ

АГРОЕКОЛОГІЯ, РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯ

ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ

ЕКОНОМІКА

НАЙАКТУАЛЬНІШЕ

ЗЕМЛЕРОБСТВО,
ҐРУНТОЗНАВСТВО,
АГРОХІМІЯ

РОСЛИННИЦТВО,
КОРМОВИРОБНИЦТВО

ТВАРИННИЦТВО,
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

ГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ,
БІОТЕХНОЛОГІЯ

АГРОЕКОЛОГІЯ,
РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯ

ЮВІЛЕЇ

ЗМІСТ

- 5 Гриник І.В., Володін С.А. Українська аграрна наука: виклики та пріоритети
- 20 Венгер О.В., Стецюк О.П., Федорчук Н.А., Шевчук О.П. Біологічний та інтегрований захист хмелю і його вплив на показники ґрунту
- 30 Расевич В.В., Шагурська Н.В. Вплив обробітку ґрунту й добрив на врожайність та якість зерна ячменю ярого з урахуванням синантропної рослинності агрофітоценозів
- 40 Дідур І.М. Технологічні прийоми вирощування та особливості вегетації сої в умовах Правобережного Лісостепу
- 48 Іванов Г.М., Валентюк Н.О. Сучасні агротехнічні заходи впливу на ростові процеси рослин буркуну білого однорічного в умовах Південного Степу України
- 56 Бондаренко Л.В., Федорченко М.М., Король А.П., Король-Безпала Л.П., Безпалый І.Ф. Підвищення продуктивності ракоподібних *Macrobrachium rosenbergii* та *Cherax quadricarinatus* завдяки введенню в їхній раціон мікрододорості *Chlorella vulgaris*
- 63 Корнєєва М.О., Вакуленко П.І., Андрєєва Л.С., Стефанюк В.Й. Вплив генплазм різного походження компонентів схрещування на продуктивність тріплінійних ЧС-гібридів буряку цукрового
- 71 Соловей В.Б., Троценко О.О. Сезонні зміни вологи темно-сірого опідзоленого ґрунту в умовах різної експозиції рельєфу Харківської області
- 80 Борисенко В.І., Опанасенко О.Г., Тарасенко О.А., Перещ С.В. Агроекологічні аспекти вирощування міскантуса гігантського в умовах осушуваних органогенних ґрунтів Лівобережного Лісостепу
- 88 В.Т. Надикто — 70 років

Вісник

ISSN 2308-9377

2'26

аграрної науки

ЗЕМЛЕРОБСТВО, ҐРУНТОЗНАВСТВО, АГРОХІМІЯ

РОСЛИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО

ТВАРИННИЦТВО, ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

ГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ, БІОТЕХНОЛОГІЯ

МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ

АГРОЕКОЛОГІЯ, РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯ

ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ

ЕКОНОМІКА

ЗЕМЛЕРОБСТВО,
ҐРУНТОЗНАВСТВО,
АГРОХІМІЯ

РОСЛИННИЦТВО,
КОРМОВИРОБНИЦТВО

ТВАРИННИЦТВО,
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

МЕХАНІЗАЦІЯ,
ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ

АГРОЕКОЛОГІЯ,
РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯ

ЮВІЛЕЇ

ЗМІСТ

- 5 Тараріко Ю.О., Зосимчук М.Д., Стецюк М.Г., Зосимчук О.А., Сорока Ю.В., Сайдак Р.В., Книш В.В. Перспективи вирощування соняшнику в зоні Західного Полісся
- 15 Полторецький С.П., Щербина А.В. Залежність площі листової поверхні, структури врожаю та якості зерна преса посівного від азотного живлення
- 22 Халак В.І., Бордун О.М., Гутий Б.В., Усенко С.О., Ільченко М.О., Фесенко О.Г., Шаферівський Б.С. Адаптивно-продуктивні якості свинюматок великої білої породи французької селекції та їх оцінювання за новою математичною моделлю селекційного індексу
- 32 Савчук І.М., Ковальова С.П., Лавринюк О.О., Рубан І.М. Вплив протеїнового живлення молодянку свиней на якість і безпечність продукції
- 42 Адамчук В.В., Перепелиця Н.М., Грицишин М.І. Інтелектуальне сільське господарство — детермінант інноваційного розвитку технічного забезпечення агропромислового виробництва
- 52 Сташук В.А., Никитюк О.А., Рокочинський А.М., Волк П.П., Приходько Н.В., Волк Л.Р. Науково обґрунтовані підходи до підвищення ресурсного потенціалу Українського Полісся з метою забезпечення продовольчої безпеки держави
- 63 Ромащенко М.І., Богаснюк В.О., Коломієць С.С., Сардак А.С., Воропай Г.В. Аналіз конструктивних параметрів дренажних систем для умов України методом математичного моделювання
- 77 Романова Т.А., Пономарьова М.С. Ефективність агрохімічного моніторингу ґрунтів як інструменту оптимізації системи удобрення
- 87 М.М. Мусієнку — 85
- 88 В.В. Герману — 90

Вісник

аграрної науки

ISSN 2308-9377

3'26

ЗЕМЛЕРОБСТВО, ҐРУНТОЗНАВСТВО, АГРОХІМІЯ

РОСЛИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО

ТВАРИННИЦТВО, ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

ГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ, БІОТЕХНОЛОГІЯ

МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ

АГРОЕКОЛОГІЯ, РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯ

ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ

ЕКОНОМІКА

ЗЕМЛЕРОБСТВО,
ҐРУНТОЗНАВСТВО,
АГРОХІМІЯ

РОСЛИННИЦТВО,
КОРМОВИРОБНИЦТВО

ТВАРИННИЦТВО,
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

АГРОЕКОЛОГІЯ,
РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯ

ЕКОНОМІКА

ЮВІЛЕЇ

ЗМІСТ

- 5 Молдован Ж.А., Молдован В.Г. Вплив стимуляторів росту рослин на формування елементів продуктивності сої в умовах Західного Лісостепу
- 13 Куртєв К.К., Руденко В.А. Особливості формування кореневої системи та продуктивності соняшнику залежно від обробітку ґрунту і технологій вирощування
- 21 Курґак В.Г., Волошин В.М., Шербатюк В.В., Панасюк С.С., Гавриш Я.В., Мартинюк Н.І. Формування та кормова продуктивність трав'янистих фітоценозів за різних способів відновлення лучних угідь
- 30 Іванов Г.М., Валентюк Н.О. Формування насінневої продуктивності посівів буркуну білого однорічного під впливом агротехнічних і біологічних чинників в умовах зміни клімату
- 39 Шевчук І.В., Гриник І.В., Денисюк О.Ф. Залежність щільності популяції довгоносика сірого брунькового (*Scaphobus squalidus* (Gyllenhal, 1834) від типів насаджень агроценозів сливи та погодних умов
- 47 Бочков В.М., Себа М.В., Хоменко М.О., Свириденко Н.П., Литвиненко Т.В., Якубець Т.В. Оцінювання псів породи ердельтер ер за інтенсивністю росту потомства
- 57 Вожегова Р.А., Боровик В.О., Шукайло С.П., Сергєєв Л.А., Коґут І.М. Оптимізація складу регуляторів росту для стимуляції вегетативного розмноження шафрану повісного (*Crocus Sativus* L.) у культурі *in vitro*
- 67 Войтович І.В., Шевчук Я.В., Ігнатова О.С., Лімачов Ю.В., Бедний І.В. Конструктивні та технологічні рішення з відновлення стійкості земляних гребель водосховищ (на прикладі Орільського водосховища)
- 75 Сичевський М.П., Дєйнеко Л.В., Шелудько Е.І., Дєйнеко О.Т. Трансформація харчової промисловості України завдяки екоінновації та цифровізації
- 88 В.О. Бусолу — 90

Юридична Україна

ВЛАДА

СУСПІЛЬСТВО

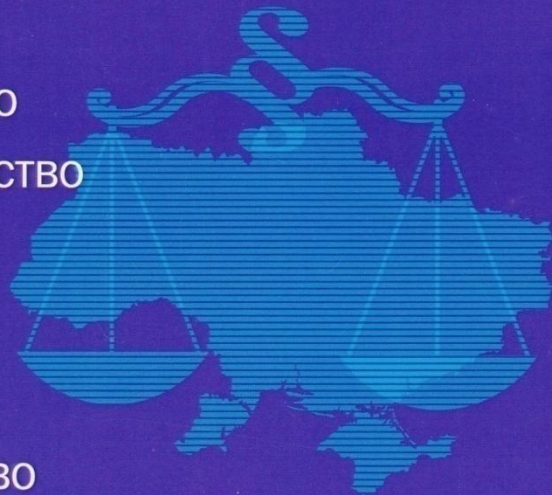
ЗАКОНОДАВСТВО

ДИСКУСІЇ

НАУКА

ПРАКТИКА

СУДОЧИНСТВО

1/2026

ЗМІСТ

ІСТОРИЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА УКРАЇНИ

Нелін О. І. Аналіз сучасних досліджень інструментарію історії держави і права України. Теоретичний синтез 6

ДЕМОКРАТИЧНІ ІНСТИТУЦІЇ

Ярковський В. П., Коваленко С. М. Демократичний цивільний контроль: ретроспективний погляд 11

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Звонарьов О. Ю., Саєнко А. П. Проблеми визначення змісту поняття «Підривна діяльність» як ознаки державної зради за ч. 1 ст. 111 КК України 18

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Пакін А. В. Дискреційні повноваження посадових осіб у контексті принципу верховенства права та судового контролю 26

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Воробей П. А., Вільгушинський М. Й., Драган О. В. Мотив і мета кримінально-протиправної поведінки при дезертирстві 32

ЦИФРОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Панова І. В., Панов І. О. Публічно-правові засади цифрової трансформації держави в умовах євроінтеграції України 39

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Гордов М. М. Саморегулювання в архітектурній діяльності як інструмент забезпечення соціальної відповідальності урбаністики у цифрову епоху 49

Воробей П. А., Вільгушинський М. Й., Воробей О. В., Глушко Ю. М. Загальна характеристика іноземних компаній-нерезидентів як бенефіціарних отримувачів доходів 59

Юридична Україна

ВЛАДА

СУСПІЛЬСТВО

ЗАКОНОДАВСТВО

ДИСКУСІЇ

НАУКА

ПРАКТИКА

СУДОЧИНСТВО

2/2026

ЗМІСТ

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Шпільн М. О. Оперативно-розшукова діяльність:
вітчизняна наукова думка щодо законодавчого реформування..... 6

ДЕМОКРАТИЧНІ ІНСТИТУЦІЇ

Ярковський В. П., Коваленко С. М. Еволюція демократичного контролю
за силовими інституціями: досвід США та Великої Британії 19

СПОЖИВЧЕ ПРАВО

Нелін О. І. Захист прав споживачів у сфері туристичних послуг:
теоретико-правові аспекти регулювання 24

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Савич С. С. Права авторів як користувачів цифрових платформ
та автоматизовані алгоритми захисту авторського права (ex ante)..... 31

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА І ПРАВО

Воробей П. А., Вільгушинський М. Й., Мельник П. В., Третят О. С.
Роль і значення офшорного бізнесу Кайманових Островів.
Економіко-правове дослідження..... 40

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Форостяний А. В., Драган О. В., Мірошниченко С. С.
Актуальні питання кваліфікації та досудового розслідування
корупційних кримінальних правопорушень 48

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Кикоть П. В. Концепт дуалізму приватного права
в європейських країнах та практика рекодіфікації
господарського права в Україні 56

ЗЕМЕЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Білошкурська З. П., Костюк М. В., Ситник Ю. В.
Еволюція земельного законодавства на Українських землях
Російської імперії (кінець XVII – початок XX ст.) 64

Юридична Україна

ВЛАДА

СУСПІЛЬСТВО

ЗАКОНОДАВСТВО

ДИСКУСІЇ

НАУКА

ПРАКТИКА

СУДОЧИНСТВО

ЮРИНКОМ ПРЕС

3/2026

ЗМІСТ

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Шилін М. О. Законодавча заміна оперативно-розшукової діяльності на кримінальну розвідку – реформування правового регулювання діяльності правоохоронних органів і спецслужб чи його ілюзія? 6

ПРАВА ЛЮДИНИ

Воробей П. А., Вільгушинський М. Й., Мельник, П. В., Камінський П. В.
Витоки, сутність і значення права 21

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Базов О. В., Базов В. П., Дерев'янін М. Я. Міжнародно-правові засади формування Офісу Прокурора Спеціального Трибуналу щодо злочину агресії проти України 31

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Кулик О. Г. Трансформаційні процеси в сфері кримінальних правопорушень в Україні 41

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Драган О. В., Мірошніченко С. С., Форостяний А. В. Стандарти доказування необґрунтованості активів у провадженнях пов'язаних з корупційними діями: судова практика 50

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Сак В. В. Місцеве самоврядування в сучасній Україні: теоретико-методологічні засади 56

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Омельченко А. В. Адміністративно-правова природа державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні 63

ВИМОГИ ДО НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Вимоги 70

Новини

БРАНСЬКА (ЗАКРИТИ) НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ З НАГОЛОСЛЕННЯМ НА СПІВРОБІТТВО В ОЦІНЦІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ І ВИСВІТЛЮВАННЯ ДОСВІДІ ПЕРЕКРАСНИХ ОСОБИСТІВ

Дошкільна освіта – це важливо!

C. 5

Фахова передвища освіта

Освіта, що відкриває двері у майбутнє: Болярський фаховий коледж НУБІП України

C. 12-13

Національна ідентичність

Україна Соборна – вершина цінності Нації

C. 16-17

Якщо ми не будемо згадувати жертв Голокосту, то у фашизму є можливість знов переродитись і воювати проти людства

Президент України Володимир Зеленський у Національному історико-меморіальному заповіднику «Бабин Яр» ушанував пам'ять жертв Голокосту.

«Це чіткий урок історії: коли ненависть проти одного народу не зупиняється, іншим не можна залишатися байдужими та стояти осторонь. Агресія та зневага до життя людей і цілих націй ніколи не повинні брати гору, і такий захист життя повинен бути відповідальністю не тільки сміливих, але й справді всього людства», – зазначив Володимир Зеленський. Глава держави наголосив, що вшанування пам'яті вбитих є важливим сигналом наступним поколінням, щоб не відбулося повторення трагедії.

«Якщо ми не будемо збиратися, не будемо згадувати жертв, передусім жертв єврейського народу під час Голокосту, під час Бабиного Яру – більш ніж 100 тисяч людей було вбито саме тут і закатовано, і мільйони людей – по всьому світу – якщо ми цього не будемо робити, то у фашизму є можливість народитися, знов переродитись у тій чи іншій державі та воювати проти людства. Проти

найголовнішого – проти життя», – зазначив Президент.

Також у заході взяли участь понад 50 представників іноземних дипломатичних установ і міжнародних організацій та українські рабини.

Володимир Зеленський подякував присутнім дипломатам та їхнім країнам за підтримку України.

«Україна йде таким складним шляхом, але шляхом точно до справедливості. Дякуємо вам. І вшануємо пам'ять усіх, безумовно, усіх жертв: дорослих, літніх, дітей – усіх, хто був закатований фашистським режимом», – сказав Глава держави.

Саме 27 січня 1945 року були звільнені останні в'язні нацистського концтабору Аушвіц-Біркенау, де загинуло понад мільйон людей, більшість із яких – євреї. У 2005 році Генасамблея ООН встановила 27 січня Міжнародним днем пам'яті жертв Голокосту.

**Наталія ОМЕЛЬЧЕНКО,
ОІС
за president.gov.ua**

Ресурс для майбутнього

Рецензія на книгу «Grabowska I., Kyliushyk I., Chról E. *Ukrainian Female War Migrants: Mobilising Resources for Prospective Social Remittances*, Routledge, 2025, 224 с.» (Грабовська І., Кілюшук І., Хрол Е. Українські жінки у воєнній міграції: мобілізація ресурсів та соціальні трансфери в Україні. Routledge, 2025, 224 с.)

Публікація присвячена досвіду українських жінок, які були змушені виїхати за кордон з дітьми через війну в Україні. Автори зосереджуються не лише на труднощах біженства, як це часто трапляється в наукових дослідженнях на цю тему, а передусім на тому, які ресурси ці жінки зберігають, розвивають і можуть у майбутньому передати Україні.

Це важлива праця, бо вона показує: українські жінки-мігрантки – не лише жертви війни, а й активні учасниці соціальних змін. Одним із ключових понять книги є слово *remittance*. Що таке *remittance*? Найпростіше пояснення таке: *Remittance* – це те, що мігранти передають зі своєї нової країни до країни походження.

Найчастіше це слово розуміють дуже вузько – як грошові перекази. Автори книги показують, що це лише одна частина значно ширшого явища. У книзі можна виділити кілька основних типів ремітенсів: – Фінансові ремітенси. Це гроші, які мігранти надсилають родині в Україні. Вони допомагають вижити, оплачувати освіту дітей, лікування, повсякденні потреби.

– Соціальні ремітенси. Це знання, навички, ідеї, цінності та моделі поведінки, які люди привозять або передають дотому. Наприклад: нове ставлення до праці, досвід самоорганізації, знання мов, інше розуміння ролі жінки в суспільстві, навички роботи в сучасних інституціях.

– Перспективні соціальні ремітенси (*prospective social remittances*), це особливо важливе поняття в цій книзі. Йдеться про те, що може бути передано Україні в майбутньому, після завершення війни: професійні досвід, управлінські навички, міжнародні контакти, нові стандарти освіти, медицини, соціальної роботи.

Автори підкреслюють, що навіть якщо жінки не повертаються одразу, їхній досвід не зникне – він може працювати на Україну в довгій перспективі.

Які ресурси мають українські жінки-мігрантки? У книзі показано, що жінки мобілізують різні види ресурсів: людський капітал – освіта, професія, досвід роботи; соціальний капітал – контакти, знайомства, участь у спільнотах; психологічний капітал – витривалість, здатність адаптуватися, відповідальність за дітей; економічний капітал – робота, доходи, стабільність.

Ці ресурси не виникають на порожньому місці. Автори показують, що жінки, які вже до війни мали вищу освіту чи активну життєву позицію, частіше можуть ефективно використати нові можливості. Це важливе, але й тривожне спостереження, бо означає ризик зростання нерівностей.

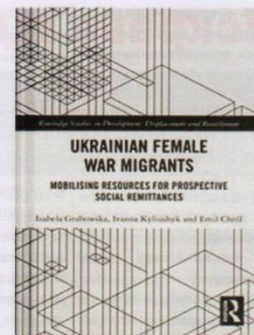
Окрему увагу у книзі приділено Польщі – країні, яка прийняла найбільше українських жінок. Автори описують: доступ до ринку праці, освітні можливості, допомогу з боку держави та громадських організацій.

Цей розділ особливо цікавий, бо показує, як конкретні умови країни приймають впливають на те, чи зможе мігрантка розвинути свої ресурси.

Що особливо цінного в цій книзі? Просте, але глибоке показання, що міграція – це не лише втрата, а й трансформація. Наголос на ролі жінок як носіїв знань і досвіду. Чіткий зв'язок між сьогоденною міграцією і майбутнім відновленням України.

Деякі критичні зауваги – бо немає досконалих творів. Книга менше уваги приділяє: системним бар'єрам (визнання дипломів, правовий статус), найбільш уразливим жінкам, які не мають ресурсів для розвитку. Це не применшує її цінності, але показує напрями для подальших досліджень.

Книга *Ukrainian Female War Migrants...* – це важливе і зрозуміле (навіть попри науковий характер) дослідження про те, що українські жінки несуть із собою через кордони і як цей досвід може допомогти Україні після війни. Вона буде корисною не лише науковцям, а й учителям, журналістам,

працівникам громадських організацій та всім, хто хоче глибше зрозуміти сучасну українську міграцію.

І наостанок зауваження, яке не мало б з'явитися в цьому тексті. Я поміщаю його лише з поваги та доброзичливості до авторів. Книга, через видання англійською мовою, мала б особливо зацікавити, крім України, українські спільноти за океаном, тобто у США та Канаді. В Інтернеті є інформація, що вартість придбання друкованої версії за океаном становить 152 долари з урахуванням вартості пересилки. Електронну версію можна придбати за 45,59 долара, а також дешевше залежно від тривалості користування.

Для книги обсягом 224 сторінки це замарна річ. Припускаю, що причиною цього є те, що видання здійснене в Лондоні. Шкода, що цього не зроблено в Україні, включно з редакційною підготовкою.

Попри проблеми з ціною, я маю тишу надію, що книга дійде до зацікавлених читачів і допоможе зрозуміти, яку роль може відіграти *remittance* у відбудові України, зруйнованої російським окупантом. Завдяки людським зусиллям і самопожертві всього народу Україна стане замочною й красивою країною, адже така воля і сила її мешканців.

**Стефан ЛАШИН,
доктор хабілітований,
Лонг-Аленд, США**

Освіта і суспільство

Всесвітня газета

9 780717 254000

Засновник – Громадська організація «Освіта і суспільство». Видавець – ТОВ «Альфа-Віта Груп».
Перше видання: 2018. Ідентифікатор: ISSN 2300-0000. Адреса: 03148, м. Київ, вул. Тетяри Курінова, 2-А, тел. (044) 490-98-91. Головний редактор: Юрій Шкваренко. Е-мэйл: osvita@osvita.com.ua.
Друк: ФОП Присніков А.В., 21027, вул. Невмирська шосе, 62а. Тел.: 0 (800) 33-00-90.
Наклад: 1000 екз. Заснований №0755. Засновано до друку 30.01.2026. Ціна договірна.
Хіт краєви видання заборонено. Передруку матеріалу можливий за письмового погодження з редакцією.
Роздруківка здійснюється на повільній друкарській формі. Редакція не несе за собою відповідальності за використання і внесення змін у надрукований матеріал. За достовірності відповідей авторів.

Події

Участь в UKRAINIAN WEEK у Вашингтоні

С. 4

Актуальне інтерв'ю

Хочеш вижити – змінюйся!

С. 6-7

Національне надбання

Модель стійкості, управління й системного розвитку

С. 10-12

Нагорода за визначну діяльність – НАПН України

29 січня 2026 року на засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України відбулося вручення високої нагороди – Грамоти Верховної Ради України.

Почесну місію виконав народний депутат України, член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій **Іван Кириленко**. Він вручив нагороду президенту НАПН України, академіку **Василію Кременю**.

Звертаючись до Василя Кременя, членів Президії НАПН України, вітаючи колектив Національної академії педагогічних наук України, народний депутат зазначив, що з моменту утворення НАПН України як фахової наукової установи й донині Академія є незмінним провідним осередком освітньо-педагогічних наук – глибоких досліджень, актуальних ініціатив, затребуваних аналітичних видань, експериментальної практики, інноваційних підходів, підвищення наукової кваліфікації і багато значущого іншого.

Колективи наукових установ НАПН України опрацьовують не лише фундаментальні теми й конкретні методики, а й реагують на злободенні проблеми, зокрема потреби дітей і молоді, освітян-практиків, комбатантів, суспільства в цілому під час широкомасштабного російського

вторгнення, створюючи затребувані методики й новітні технології.

Іван Кириленко побажав усім працівникам Національної академії педагогічних наук України успіхів у професійній діяльності, подальшого залучення молодих науковців, збереження глибоких традицій національної освіти, витримки й переможного духу незламності.

Президент НАПН України подякував за високу нагороду Академії і заявив, що вчепні й надалі нарощуватимуть потенціал НАПН України, розвиватимуть науковий запас міцності з метою розвитку кожного громадянина, всього суспільства й незалежної української держави.

Діма ДІМІТРОВ,
«ОІС»

Довідково

Грамота Верховної Ради України є відзнакою Верховної Ради України за вагомий внесок у будь-яку сферу життєдіяльності держави, визначну громадсько-політичну діяльність, заслуги перед Українським народом у сприянні становленню та зміцненню України як демократичної, соціальної, правової держави, здійсненню заходів щодо забезпечення прав і свобод громадян, розвитку демократії, парламентаризму та громадянської злагоди в суспільстві, активну участь у законотворчій діяльності.

Лариса ЛУК'ЯНОВА
директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України,
голова правління Української асоціації освіти дорослих, доктор педагогічних наук,
професор, академік НАПН України

Українська ситуація водночас є частиною ширшої світової кризи. За даними ООН, понад 120 мільярдів людей в усьому світі вимушено залишили свої домівки через війни та насильство. Близько 70 мільярдів із них є внутрішньо переміщеними особами. Понад мільярд людей через наслідки конфліктів, катастроф, економічну нестабільність живуть у кризових обставинах. У цьому глобальному вимірі освіта дедалі більше є не лише правом, а життєво необхідним механізмом збереження людського потенціалу. Міжнародні організації, зокрема UNESCO, UNICEF та Interagency Network for Education in Emergencies (INEE), розглядають освіту в умовах кризи як багатовимірний інструмент підтримки суспільства. Вони наголошують, що освіта виконує щонайменше три взаємопов'язані функції: профілактичну, підтримувальну та відновлювальну; забезпечує психосоціальний і когнітивний захист людини, формує перспективу майбутнього. Саме такий підхід є принципово важливим для нашої країни.

У сучасному суспільстві дорослі люди дедалі частіше звертаються до освіти як до інструменту подолання життєвих криз під час війни, міграції, втрати роботи, професійного вигорання тощо. У таких умовах освіта дорослих набуває не лише інструментальної, а й глибоко трансформаційної функції, що пов'язано з новими смислами через зміну професії, підвищення кваліфікації, а головне – із відновленням гідності, пошуком сенсу життя, ідентичністю реконструкцією.

Український контекст особливо драматичний. За оцінками міжнародних інституцій, прями збитки інфраструктурі перевищують 150 млрд дол. Тисячі підприємств зруйновано або релоковано. Лише у перші роки війни було втрачено близько 2,4 мільярдів робочих місць. Сотні тисяч людей залишилися без

Освіта, що повертає до життя

Повномасштабна війна змінила не лише нашу свідомість, вона змінила мільйони людських біографій. Наразі Україна переживає період глибоких соціальних, економічних і психологічних трансформацій. Понад шість мільярдів українців перебувають за межами держави під тимчасовим захистом. Станом на червень 2025 року в Україні зареєстровано 4 594 254 внутрішньо переміщені особи. Лише у Києві офіційно зареєстровано понад 426 тис. ВПО, і лише 27% із них працевлаштовані, ще 17% активно шукають роботу. У першому півріччі 2025 року 3,6 тис. осіб пройшли професійне навчання за сприяння служби зайнятості, а 1,6 тис. отримали ваучери на навчання. Наведені цифри демонструють масштаб виклику: потреба в адаптації величезна, а інструменти підтримки ще недостатні.

життя. Для багатьох дорослих це означає втрату не лише доходу, а й професійної ідентичності. Людина, яка десятиліттями працювала інженером, учителем, підприємцем, раптом опинилася в статусі переселенця або безробітного.

Особливо це актуально для України, коли мільйони її громадян через війну опинилися в статусі внутрішньо переміщених осіб або втратили сталість життєвих обставин.

Війна кардинально змінила й структуру ринку праці. Багато підприємств було знищено або переміщено, цілі галузі тимчасово зупинили діяльність. За таких умов освіта дорослих стала необхідною умовою професійної мобільності, адже саме це дозволяє швидко оновлювати нові спеціальності, здобувати сучасні компетентності, адаптуватися до цифровізованого середовища та відповідати новим вимогам роботодавців. Перекваліфікація, короткострокові програми професійного навчання, курси цифрової грамотності, підприємницької діяльності чи мовної підготовки фактично перетворилися на інструмент економічного виживання.

Тепер освіта дорослих перестала бути другорядним напрямом освітньої політики й перетворилася на стратегічний ресурс національного розвитку. В умовах повномасштабної війни, масштабних соціально-економічних трансформацій, вимушеної міграції мільярдів громадян і руйнування значної частини

виробничої інфраструктури саме навчання дорослого населення стало одним із ключових механізмів збереження людського потенціалу та забезпечення стійкості суспільства. Освіта дорослих у сучасних умовах стає не лише інструментом підвищення кваліфікації або професійної підготовки, а й способом соціальної адаптації, психологічної підтримки та відновлення, активної громадянської позиції.

У таких контекстах саме нарративний підхід дозволяє не лише зафіксувати досвід, а й дослідити, як через освіту змінюється самосприйняття людини, її життява стратегія, взаємодія із соціумом. А також зумовлює розуміння механізмів трансформації через освіту. Результати нарративного дослідження дорослих учасників освітніх програм свідчать, що навчання стало для них не просто інструментом професійного розвитку, а механізмом глибокої особистісної та соціальної трансформації.

Дослідження, проведене серед 155 учасників навчальних програм Центрів освіти дорослих, що функціонують у різних містах України, зокрема «Центр освіти дорослих Полтавщини» (Полтава), Центр освіти дорослих «Перший» (Мелітополь), Центр навчання і освіти дорослих «Південь» (Миколаїв), Освіта для дорослих ГО «Козацький набат» (Нікополь), дало змогу простежити трансформаційний потенціал освіти крізь призму особистого досвіду. Було проаналізовано 115

Події

Львівська конференція з відбудови України

С. 4

Міжнародна підтримка

Мексика – Україні: «Ми – з вами!»

С. 10-11

Дискусійний клуб

«Найглибші річки течуть з найменшим шумом»

С. 14-16

Рух до відновлення

Організатори заходу – Луганська обласна державна адміністрація – обласна військова адміністрація, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Наглядова рада університету.

Модератором заходу виступив **Віталій Куріло**, голова вченої ради ЛНУ імені Тараса Шевченка, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України.

У вступному слові голова Луганської обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації **Олександр Харченко** сказав: «Щиро радію, що ми всі доєдналися до заходу. Мабуть, концепція такої роботи існувала в головах багатьох луганців. Однак у перші практичні кроки вона перетворилася у мій розмові з Міністром освіти і науки України. Ми розмовляли про освіту Луганщини – як вона має існувати й розвиватися у контексті деокупації і релокації освітніх установ. Звісно, університет має бути точкою єднання, тязьня луганців для спільного вирішення проблем».

Голова ЛОДА – ОВА зазначив, що перед Луганщиною зараз стоїть багато завдань і викликів. «Маємо провести наукове дослідження і зрозуміти, як управляти окупованими територіями. Ми маємо дати відповідь на питання, що ми робимо, як готуємося, як ми комунікуємо. Луганщина має багато своєї специфіки. Ми на часом дітей на тимчасово окупованій території. Понад 10 тис. учнів навчаються у наших

20 березня у залі засідань Президії НАПН України відбулася презентація Концепції стратегічного розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» у контексті підготовки людського капіталу для деокупації, відновлення і подальшого розвитку тимчасово окупованої території Луганської області. Захід відбувся за підтримки ВР України, МОН України, НАПН України, Луганської ОДА, наглядової ради ЛНУ імені Тараса Шевченка, представників громад Луганщини, Сил спеціальних операцій, МВС України.

закладах середньої освіти. Це надважлива державна справа. Далі перед нами стоїть виклик – як далі цих дітей вмотивувати навчатися в Україні, в українських закладах вищої освіти, зокрема і в луганських. І ще багато питань, зокрема хто має опікуватися ТПО – громади, що приймають ці тимчасові державні органи – військові адміністрації населених пунктів».

Ідея, яка здається перспективною – створити на базі одного-двох об'єднаних у кластер закладів, де луганці отримуватимуть знання, послуги, гуртуватимуться навколо історико-культурних подій тощо. «Науковий потенціал Луганщини має дати відповіді на дуже багато надскладних питань. Щиро радію, що ми започаткували процес і маємо цикл презентацій візії

майбутнього від наших університетів. Ми обов'язково це перетворимо в практичні кроки й подальшу перспективу діяльності», – завершив Олександр Харченко.

Президент НАПН України **Василь Кремень** у вітальному слові звернувся до присутніх представників героїчної Луганщини. Він наголосив на давній півдній співпраці НАПН України і Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Президент НАПН України зауважив, що не раз під час спільних наукових заходів відвідував університет, в тому числі й після релокації. Було створено оптимальну модель існування університету, коли різні факультети було розташовано в різних містах. Так само сталося й у Полтавській області.

Продовження на с. 2

Читати свідчення важко, але необхідно

Рецензія на книгу «Буремна весна... Розстріляні мрії... 33 дні незламності... / Упоряд. В. Шеремета. Макарів : ВЦ «Перлина», 2025. 744 с.: іл.»

Книга «Буремна весна... Розстріляні мрії... 33 дні незламності...» – це про людей, до яких війна прийшла несподівано, знеачка, вранці о 4.00 24 лютого 2022 року та миттєво принесла з собою руйнування, смерть, страх та страждання. Ця книга стала паперовим меморіалом героїзму та болю Макарівського краю Київської області. Вона не просто описує події лютого-березня 2022 року, а фіксує кожен подих Макарівщини, яка стала нездоланим щитом на шляху ворога до столиці.

Це книга-розповідь про пережиті, книга-оповідь очевидців, жителів Макарівської громади, про ті жахливі події, яких вони зазнали з перших годин і днів окупації російськими варварами населених пунктів регіону.

Це книга про звичайчу лють і ненависть росіян до всього українського: до нашого способу життя, традицій, історичних надбань та цінностей, нашої культури, шкільних підручників і книг, нашої мови, до молодих і сильних, до людей похилого віку, до дітей і навіть немовлят...

Не лише про зруйновані місця будинків і сільські оселі, підприємства і установи, лікарні і школи, дитячі садочки і бібліотеки, а й про спалені війною людські долі, скалічені тіла і душі, про страждання матерів і нечуваний страх дітей...

Про жахіття від стень розстріляних та спалених на магістралях і сільських дорогах цивільних машин, автобусів з людьми, які тікали від війни, від звірств, які вчиняли ці виродки в окупованих містах і селах.

Не лише про нещасні випадки, що трапляються з мирними людьми під час бойових дій та окупації, а про велику трагедію нашого народу, що принесли варвари з півночі в кожну оселю, в кожну родину.

Про героїчну і жертвону боротьбу воїнів Збройних Сил України, Служби Безпеки України, Головного управління розвідки, поліції та ДСНС, бійців загонів

Територіальної оборони, просто цивільних людей, які завдали відчутних втрат ворогові та змусили його залишити територію Макарівської громади і всієї Київщини.

Про мужність і відвагу, нескореність і силу волі нашого народу, його бойовий дух і постійну готовність до боротьби з жорстоким ворогом до Великої Перемоги.

Макарівщина опинилася в епіцентрі вогняного смерчу з перших днів повномасштабного вторгнення. Селище та навколишні села стали місцем запеклих боїв, де вирішувалася доля Києва. Протягом 33 днів громада жила в умовах, які важко осягнути людським розумом: постійні обстріли, авіаудари, відсутність світла, зв'язку та води. Але ворог, який планував «проскочити» Макарів за лічені години, нашоюхнувся на залізну стіну спротиву.

Книга детально відтворює бойовий шлях тих, хто випалював окупантів з Макарівщини. Головною силою оборони північно-західного напрямку стали воїни 14-ї Окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого, 95-ї окремої десантно-штурмової Поліської бригади, 7-ї бригади тактичної авіації імені Івана Франка та інших бригад на сході і півдні країни.

Низький уклін усім загиблим патріотам України! Вічна пам'ять Героям...

Щірі співчуття тим, хто втратив у цій жорстокій війні рідних і близьких, бойові побратимів...

Макарівщина пам'ятає. Макарівщина дякує. Україна переможе! Сподіваємося, що свідчення (факти катуваних, розстріляних цивільних автоків на Житомирській трасі та нищення культурної спадщини), що їх зібрав авторський колектив видавництва «Перлина», у майбутньому стануть основою для трибуналів над рашистами.

Юрій ШЕРЕМЕТА,
«ОІС»

